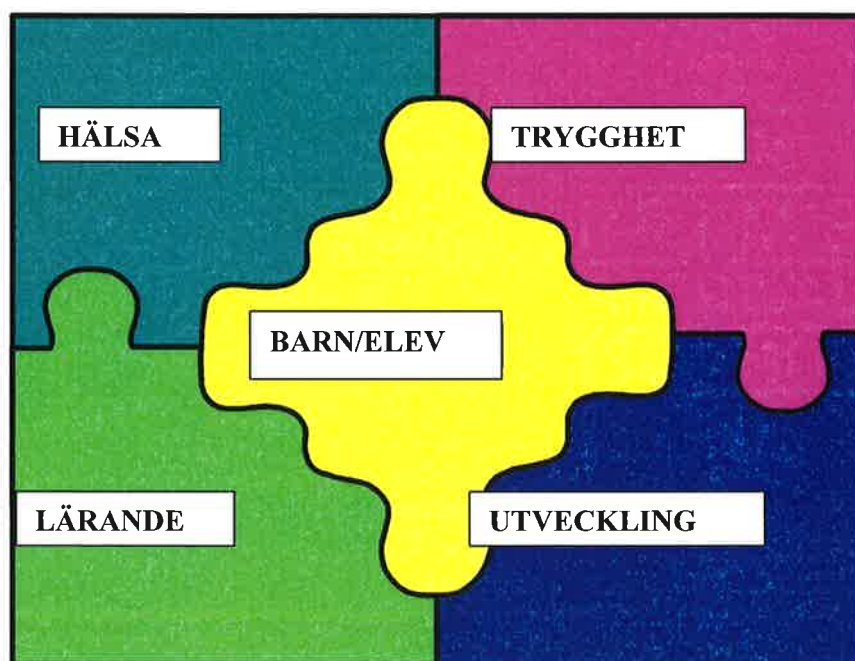

*Handlingsplan för Barn- och Elevhälsan
i
Karlsborgs kommun*

Innehåll

Inledning.....	3
Övergripande mål	3
Mål.....	3
Syfte.....	3
Arbetsformer och samverkan	4
Familjecentralens arbete (0-6 år).....	4
Barn- och ungdomssamordnarens arbete	4
Elevhälsans arbete (förskolan, grundskolan och gymnasieskolan)	4
Det generella arbetet innebär.....	5
Det individuellt riktade arbetet.....	5
Elevhälsans medicinska insats.....	5
Elevhälsans psykologiska insats.....	5
Elevhälsans psykosociala insats	5
Elevhälsans specialpedagogiska insats.....	6
Samverkan med andra	6
Hälsofrämjande arbete.....	6
Förebyggande arbete	7
Åtgärdande arbete.....	7
Systematiskt kvalitetsarbete	7
Följa upp.....	7
Analysera.....	7
Utvecklingsåtgärder.....	7
Planera	7
Genomförande	7
Organisation	8

Inledning

I Karlsborgs kommun har under 2016/2017 ett samlat Barn- och Elevhälsoarbete påbörjats.

Inom Barn- och Elevhälsan finns familjecentralen samt elevhälsan gällande förskolan, grundskolan samt gymnasiet. Familjecentralen är en mötesplats för blivande föräldrar och barnfamiljer, med barn i åldrarna 0-6 år, där olika professioner samverkar gällande information, råd och tidigt stöd för familjer.

Verksamheten arbetar hälsofrämjande utifrån ett barnperspektiv med barnkonventionen som grund, d.v.s. syftar till att främja skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barnets familjesammanhang. Elevhälsan arbetar utifrån den nya skollagen (2010:800) som trädde i kraft den 1 augusti 2010 och tillämpas på utbildning från och med den 1 juli 2011. Nytt i skollagen är att en samlad elevhälsa införs med krav på att eleverna ska ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, och skolkurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Den samlade elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I lagen anges att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

(Källa; <http://www.skolverket.se/skolutveckling/miljo-och-halsa/elevhalsan>)

Övergripande mål

Barn och Elevhälsans övergripande mål är att hjälpa till att skapa en gynnsam uppväxt och en positiv lärandesituation för alla barn och elever i Karlsborgs kommun.

Mål

Alla barn/elever skall få det stöd eller den utmaning de behöver i sitt lärande och i sin utveckling för att nå förskolans strävansmål samt läroplanens kunskapskrav.

Syfte

- Att stödja vårdnadshavare i syfte att främja hälsa och att förebygga ohälsa samt genom att vara en mötesplats som stimulerar till sociala kontakter med andra familjer.
- Att främja hälsa, lärande, trygghet och utveckling hos varje barn och elev och med speciellt ansvar för barn och elever som är i behov av särskilt stöd.
- Att skapa bra förutsättningar; fysiskt, psykiskt, socialt, emotionellt och pedagogiskt för alla barns och elevers lärande, utveckling, trygghet och hälsa.

AM AEN

Arbetsformer och samverkan

Familjecentralens arbete (0-6 år)

Verksamhetens inriktning skall vara generellt hälsofrämjande och förebyggande genom att: erbjuda en närliggande och lättillgänglig mötesplats, ge lättillgängligt stöd, stimulera en positiv anknytning mellan barn och vårdnadshavare/föräldrar, vara en informations- och kunskapsbank, främja en god hälsa inom familjen, identifiera familjer som har behov av extra stöd och vid behov slussa dem till rätt instans, stödja och stärka föräldraskapet samt samverka med viktiga aktörer.

Mötesplats:

- Öppen förskola
- Babycafé
- MVC-träffar
- Spädbarnsmassage
- ABC-föräldrträffar

Stöd:

- ABC (individ och gruppnivå)
- ICDP (individnivå)
- Individuella råd- och stödsamtal utifrån: föräldraskapet, samhällsinformation, motivationsarbete, att sortera/informera/slussa vidare, praktiskt stöd.

Stimulera anknytning:

- Att i den öppna verksamheten fungera som rollmodell, uppmuntra och stärka det som fungerar i relationen mellan föräldrar och barn samt identifiera föräldrar och barn som behöver stöd gällande anknytningen.

Barn- och ungdomssamordnarens arbete

Barn och Ungdomssamordnaren verkar som en gemensam resurs för barn- och utbildning samt socialförvaltningen.

Barn och ungdomssamordnaren samverkar för barn och unga med särskilda behov. Den samordnar insatser mellan olika aktörer inom kommun och landsting så att barn och unga ska få rätt hjälp och stöd så tidigt som möjligt. Syftet med den samordnade insatsen är att vara inblandade parter behjälplig i att:

- Identifiera vad barnet eller den unge behöver, när tidigare insatser inte varit tillräckliga.
- Försäkra sig om att såväl familj som verksamheter känner till vilka insatser som pågår eller planeras.
- Lättare kunna följa barnets eller den unges framsteg.
- Säkerställa att barnets eller den unges och dess familjs behov av stöd blir tillgodosett.

Elevhälsans arbete (förskolan, grundskolan och gymnasieskolan)

Elevhälsan samlas kontinuerligt under året för att diskutera och arbeta fram rutiner och riktlinjer för det löpande arbetet i kommunen. Hålla sig uppdaterad med aktuell vetenskaplig forskning inom elevhälsans område.

Elevhälsoteamet samlas kontinuerligt på respektive skola. Syftet är att samarbeta kring elever i behov av särskilt stöd utifrån respektive kompetens. Regelbundet återkommande möten blir också en kvalitetssäkring – för att pedagogiska, medicinska och sociala aspekter finns med i det arbete vi gör för att främja elevernas hälsa, lärande, utveckling och trygghet.

Det generella arbetet innebär

- Att elevhälsan samverkar med skolans pedagogiska personal i arbetsmiljöfrågor samt i det övergripande hälsofrämjande och förebyggande arbetet.
- Bistår skolledningen med information, råd och utredningar i frågor som har betydelse för elevernas lärande, utveckling och hälsa.
- Arbetar för en säker och god arbets- och lärandemiljö för eleverna.
- Uppmärksammar förhållanden i elevernas närmiljö som kan öka risken för skador, ohälsa, utsatthet och kränkningar.
- Tar del av aktuell vetenskaplig utveckling inom relevanta områden för att utveckla elevhälsans arbete.
- Samarbetar kontinuerligt och strukturerat med pedagogisk och annan personal på skolan.
- Samverkar med landstingets hälso- och sjukvård, kommunens socialtjänst, ungdomsmottagningar och tandvård.

Det individuellt riktade arbetet

- Innebär att elevhälsan är delaktiga i uppgiften att identifiera och åtgärda problem i barn/elevens lärande, utveckling och hälsa.
- Deltar i arbete med att anpassa undervisningen till varje barn/elevs förutsättningar.
- Aktivt bistå barn/elever som behöver särskilt stöd.

Elevhälsans medicinska insats

- Tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser.
- I samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa.
- Bevaka elevernas vaccinationstäckning enligt socialstyrelsens riktlinjer.
- Vid behov ge handledning och konsultation till personal.

Elevhälsans psykologiska insats

- Tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- På rektorns uppdrag genomföra psykologiska utredningar och bedömningar av elever, grupper och organisationer för att bidra med psykologisk kunskap om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd.
- Vid behov ge handledning och konsultation till personal.
- Bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression, samt med stödjande samtal till elever, vårdnadshavare och pedagoger
- Bidra med psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling, till exempel genom utbildning kring psykisk hälsa och ohälsa.

Elevhälsans psykosociala insats

- Tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen.
- På rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevens mottagande i grund- och gymnasiesärskola.
- Vid behov ge handledning och konsultation till personal.

SM AEN

- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling.
- Bidra med kunskap om samhällets stödsystem.
- Delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling.

Elevehälsans specialpedagogiska insats

- Tillföra specialpedagogisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevehälsans arbete.
- Kartlägga hinder och möjligheter i förskole/skolmiljön och barn/elevs behov av särskilt stöd, genomföra pedagogiska utredningar samt utforma och genomföra handlingsplan/åtgärdsprogram.
- Vid behov ge handledning och konsultation till personal.
- Följa upp, utvärdera och stödja utvecklingen av verksamhetens lärandemiljöer.

Samverkan med andra

Samverkan med andra, kan vara en förutsättning för att tillgodose barn- och elevers behov.

Följande samverkanspartner förekommer:

- Socialförvaltningen, Karlsborgs kommun.
- Närhälsan Karlsborgs vårdcentral, inklusive Rehabmottagningen, Mödrahälsovården, BVC och ungdomsmottagningen.
- Folktandvården (FTV), Karlsborg
- Barnrättsombud, Karlsborg
- Barn- och Ungdomspsykiatriska kliniken, BUP, Skaraborgs sjukhus.
- Barn- och Ungdomsmedicinska kliniken Skaraborgs sjukhus.
- Barn- och Ungdomshabiliteringen, Skövde.
- Fritidsgården – Kabysen.
- Polismyndigheten.
- Folkhälsorådet.

Andra instanser att vända sig till för rådgivning i frågor som rör elevehälsan:

- Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).
- Skolverket.

Hälsofrämjande arbete

Hälsofrämjande arbete handlar om att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Barn- och elevehälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar barnens/elevernas lärande, utveckling och hälsa. Detta innebär arbete med att stärka barn och elevers delaktighet och självkänsla, till exempel genom att delta i arbete gällande:

- Utbildningsinsatser
- Organisationsplanering
- Lärandemiljöer
- Gott skolklimat
- Aidentifierad information från hälsosamtalen
- Värdegrundsarbete
- Kränkande behandling samt krisplaner, sex- och samlevnad m.m.

AM AEN

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa genom att minska riskfaktorernas inflytande samt stärka skyddsfaktorerna. Det är viktigt att veta om barnet/elevens sammanhang utanför skolan samt vilka förhållanden det är i förskolan/skolan för barnet/eleven.

Detta kan ske genom att till exempel delta i arbete gällande:

- Kartlägga verksamheten – rökning, stress, kränkande behandling, diskriminering.
- Rutiner för tidig upptäckt gällande behov av stöd.
- Aidentifierad information från hälsosamtalen
- Medverka vid policyarbete – psykisk ohälsa, tobak, alkohol, narkotika, dopning.
- Uppmärksamma – långvarig sjukdom, kronisk sjukdom, neuropsykiatriska sjukdomar, funktionsnedsättningar, trauma, saknar kamrater, mobbning.
- Goda relationer mellan hem och skola-delta på möten, hembesök eller föräldrastöd.

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbete handlar om insatser för att hantera problem och situationer som har uppstått i en organisation, i en grupp eller hos en individ. Det handlar om det arbete som sker inom ramen för särskilt stöd och åtgärdsprogram, som till exempel:

- Delta i utredning, kartläggning av elevs svårigheter att nå målen
- Råd och stöd inför behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram
- Akut kris- och konflikthantering
- Samarbete med andra instanser såsom socialtjänst och barn- och ungdomsmottagningen.
- Stödjande samtal-motivation, kris, utredande, rådgivande och bearbetande.

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete för elevhälsan innebär att följa upp och utvärdera hur dess arbetsinsatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla både skolans kunskaps- och värdegrundsmål.

Kvalitetsarbetet är en cyklisk process och innehåller olika faser som ska dokumenteras:

Följa upp

Resultat och måluppfyllelse (var är vi?)

Analysera

Varför blev resultatet som det blev

Utvecklingsåtgärder

Utifrån analysen (vart ska vi?)

Planera

Insatserna (hur gör vi?)

Genomförande

Måluppfyllelsen får man fram genom att *Följa upp resultatet* (var är vi?). Denna fas mynnar ut i en nulägesbeskrivning som leder vidare till nästa fas *Analysera*. Nästa steg är att beslut fattas om utvecklingsåtgärder (vart ska vi?). Det finns nu ett utgångsläge och kunskap om vad som behöver utvecklas i verksamheten. Efter det är det dags att *Planera* och *Genomföra insatserna* (hur gör vi?). De olika faserna länkar i varandra och varje fas kräver i sig en analys. Systematiken innebär att se helheten och att varje fas är beroende av den förra och påverkar den senare.

Detta sker genom att:

- Analysera handlingsplaner/åtgärdsprogram, utvärderingar, hälsosamtal
- Kunskapssammanställningar
- Kartläggningar över elevhälsans arbete och den problematik de har mött bland barn/elever

MA AEN

- Varje professions ansvarsområde
- Samarbetsrutiner
- Kompetensutveckling

Organisation

Barn och Elevhälsan består av Familjecentralen samt Elevhälsan. Kommunens del av Familjecentralen utgörs av socionom och förskollärare.

Elevhälsan utgörs av Barn- och elevhälsochef, skolsköterskor, skolkurator och specialpedagoger samt vid behov skolläkare och skolpsykolog.

Elevhälsan träffas regelbundet och diskuterar övergripande ärenden som kräver en samlad kompetens från samtliga professioner. De analyserar och reviderar olika rutiner m.m. för att få en likvärdighet i arbetet gällande alla elever oavsett vilken skola de går på i kommunen utifrån systematisk kvalitetssäkring.

Elevhälsoteamet (EHT) på respektive skola utgörs av rektor, specialpedagog/speciallärare, skolsköterska, skolkurator.

Utifrån behov deltar andra kompetenser som till exempel: skolpsykolog, skolläkare, talpedagog, studie- och yrkesvägledare, fritidsledare, resurspersonal, lärare samt externa vårdgivare.

Elevhälsoteamen på respektive skola träffas regelbundet för att kunna ge ett tvärvetenskapligt perspektiv både vad gäller förebyggande och åtgärdande åtgärder. Under den här mötetiden kan också övrig personal medverka och ta upp olika frågeställningar. Elevhälsoteamens personal medverkar även vid åtgärdsmöten utifrån rektors kallelse.

Rektor ansvarar för och leder elevhälsans arbete på respektive skola. Enligt läroplanen för grundskolan har rektorn bland annat ansvar för att:

- Leda och organisera undervisningen och elevhälsans verksamhet så att eleverna får det stöd och den hjälp de behöver.
- Tillse att kontakt mellan skola och hem upprätts om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan.
- Anpassa resursfördelningen och stödåtgärderna utifrån den gemensamma värderingen av elevernas utveckling.
- Organisera för ämnesövergripande kunskapsområden, exempelvis jämställdhet, sex och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger.

Barn- och elevhälsans:

Kompetenser: Barn- och elevhälsochef, specialpedagoger, förskollärare, socionom, skolkurator, barn- och ungdomssamordnare, talpedagog, skolsköterskor, skolläkare och skolpsykolog.

Arbetsområden: Familjecentralen, Förskolorna- Kvarnbäcken, Kompassen, Myran och Vätternskolan, Fritids på Strandskolan samt Mölltorpsskolan, Grundskolorna- Strandskolan, Mölltorpsskolan och Carl-Johanskolan, Gymnasiet.

MA AEN